

Трудовий конгрес чи Національний конгрес.

Од хвилі переходу державної влади до Директорії, пройшло не багатьох часу. Факт, що цей короткий час не привів нас до вирішення тих великих проблем, од яких залежить наше існування бути чи не бути.

Одвєд трудовий конгрес вже скликаний. Не хочу я зараз торкатися питань, чи справді переведення конгреса та його склад відповідають цілям Директорії, чи справді конгрес дасть то, чого од його сподіваються чи справді всі трудові класи України на ньому відповідно представлені.

Треба тільки сконстатувати, що ми відносно всіх тих питань стоїмо перед здійсненим фактом. Можливо, що де-які партії робітничих класів конгресу—не визнають його, а навіть бойкотуватимуть—все-ж таки це не змінє становища, що трудовий конгрес вже є фактом доконаним. Державні люди і політики повинні рахуватися з створеними обставинами і ставом справ.

Наші державні люди і політики не повинні забувати ні на один момент, що загальна думка Європи і Америки, уряди союзних держав вже мають свої переконання, не од вчорашнього і позавчорашнього дня про політичний рівень українського народу, про політичну зрілість населення в південно-східних країнах Європи, про їхні замисли і трудові класи чи групи. І треба завжди пам'ятати, що ці переконання не дуже для нас корисні. Ми повинні знати, що уряди союзних держав ніяким способом не можуть допустити на територію України класовий уряд. А як тут утвориться не національний а класовий уряд, тоді справді ж нема підстав не бути цілій бувшій російській державі знову існувати єдиною невідомою, якою вона була до революції. Такі гади урядів союзних держав.

Тільки українська нація, як така має право стояти за свою самоснійність. Класам таке право не належить. Для класів однаково, чи будуть вони з Києва, Парижа, Брюсселя, Нью-Йорка та Москви і чи говорять російською, українською, французькою чи єспанською мовою. Думка урядів союзних держав така, що як населення української території представляє само собою націю—то тоді тільки можна говорити на мирній конференції про її самостійність,—в протилежному разі—ні. Але ж ми стоїмо тепер перед доконаним вже фактом, перед скажаним класовим конгресом, і тепер треба знати цьому конгресові шляхи і засоби, щоб надати йому національний зміст і характер.

Це можна добути двома шляхами. Перше: Трудовий конгрес признає себе уповноваженим представником незалежних робітничих класів України і посягає себе питанням, які торкаються бажань і домагань тих класів. Розуміється, трудовий конгрес скаже також, як трудові класи представляють собі організувати державну форму України. Разом з тим конгрес повинен сконстатувати, що він не вважає себе уповноваженим до остаточного вирішення державної форми і конституції аж до Установчих Зборів переведених загальним, рівним, простим і тайним правом голосування. Таке рішення конгресу було-б значним свідомством політичної дозрілості українського народу, проти якого замовлять всі аргументи, які правдоподібно вороги української самостійності.

Другий шлях був-би не менш важним в своїх наслідках. Кожний констатувати, що його склад не відповідає задачам на нього покладеним, наслідком чого об'являє перерву своїх засідань тоді, поки всі останні не представлені ще класи не виберуть своїх делегатів і поки вже вибрані делегати не будуть включені в загальний склад конгресу. Засідання конгресу знову оновлюються тоді, як він показаним способом приймає національну фізіономію, тоді він замість трудового переміниться в національний і тоді тільки рішення того конгресу будуть признані цілим світом, як вислов національної волі всього українського народу, як рішення уповноваженого представництва всієї української нації.

Ми на розпутті! Державні мужи і політики української нації! Проводіть українського народу! Огляньтесь на помилки минулого як присудуєте до своїх задач! В цей відповідальний і критичний історичний мент виведіть за собою народ на широкій шлях загального признання, на шлях державної творчості і загального добробуту!

Лев Красний.

Яна має бути революція?

Робітнича Газета* тверезо вивчає можливість соціалістичної революції. Газета каже:

По багатьох державах ще тільки відбувається процес кристалізації громадських класів, і через те там пролетарський соціалізм не зустрічає вилучу наріть у тих класах, які мусять іти за ним. Тільки в патологічно знівечених війною країнах, виступає на поршній план ідея пролетарської диктатури на цей час першої фази соціалістичної революції. В більшості ж держав демократія і її принципи стають на порядок денний державного й соціального будівництва. Коли трохи втихомирилось серед народів Європи стремління до Staatsmachung, коли єдиний національний фронт буржуазії з соціалістами буде розрваний класовою боротьбою, тоді настає друга фаза нашої революції.

Отже, всебігня революція не може виникнути, як deus ex machina, миметально. Упертю і довгою боротьбою між класами і самосвідомістю робітництва ми в цей час можемо пройти на шлях всебігньої демократизації. Демократична держава, як здобуток революції пролетарського класу, веде до панування цього класу.

Але треба для цього об'єктивних умов. Треба знищення національних предрасудків. Треба створити органи думки всебігнього пролетаріату—інтернаціоналу.

Шлях диктатури пролетаріату в цей початковий момент соціалістичної революції, зависши робітництвом до невідомої цілі, може довести до панування організованого вершального буржуазного „Інтернаціоналу“.

Так. На жаль і превеликий—чи не пізно вже про це говорити: адже і маси і партії розскачались як раз через те, що свого часу не було ясно поставлено меж нашої „революції“.

Економічні взаємовідносини між Україною та Великобританією.

Відсутність точних наукових викладів і негайна потреба виявити економічні взаємовідносини між Україною і Великобританією в минулому викликали в сучасній періодичній пресі жваву дискусію і цікавий обмін думок.

Серед таких відгуків на лекучу тему сучасного ми знаходимо цікаві статті „Бюджет України“ („Трибуна“ ч. 19) та „Наші економічні перспективи“ („Україна“, ч. 5).

Обидві статті вимагають деяких поправок, які ми вважаємо потрібним во імя точності—виявити.

Висхідна грунтовна стаття „Бюджет України“ містить одну важну помилку. Вона вирахувала *прибутки від державного майна в сумі 15,6 міль. карб.* Між тим сюди треба додати валовий прибуток від державних залізниць в розмірі до 235 міль. карб.

Таким чином і *прибутковий бюджет України для 1914 року в не 463,6 міль. карб., а приблизно коло 700 міль. карб.* і складає 22% від загально-імперського.

Тут цікаво виявити прибутки і видатки для окремих складових частин бувшої Російської Імперії.

На превеликий жаль у мене нема під рукою точних викладок для 1913 р., з якими оперував автор „Бюджету України“, але я можу використати свої викладки для попереднього 1912 року, що в відсотках буде приблизно те саме.

Вид.	Ріжниця в міль. карб.	Вид.	Ріжниця в міль. карб.
Вся імперія	3.170,1	Україна	377,6
Польща	449,4	Польща	229,8
Кавказ	114,0	Кавказ	126,0
Сибір	98,6	Сибір	314,2
Серед. Азія	44,7	Серед. Азія	66,8
Фінляндія	6,3	Фінляндія	14,8
Європ. Рос. без України	1.242,0	Європ. Рос. без України	1.084,6
Спец. рахунки (головні казенні заклади)	827,7*	Спец. рахунки (головні казенні заклади)	827,7*
В т. ч. Укр. зал.	126,4*	В т. ч. Укр. зал.	126,4*

Таким чином загальний прибуток для України виясняється в розмірі 538,6 міль. карб., а видатки—377,6 міль. карб.

Звідси, видатки України на загально-державні потреби склалися в 306,0 міль. карб., або 45% всіх прибутків.

Що до участі окремих галузів народного господарства в складанні прибуткового бюджету України, то по моїм обрахункам для 1912 року, се-то прибуток в 683,6 міль. карб. складається так:

* Звичайні трати на залізниці входять в видаткові обрахунки по країнах Прибутки—не вважалися.

Прості податки—5,3%, в т. ч. поземельний—1,5%; промисловий—3,8%.

Посередні податки—24,2%, в т. ч. цукровий—14,4%, митний—5,4% і тютюновий—2,5%.

Оплата (збори)—4,6%.

Регали—28,2%, в т. ч. горілка на монополія—25,1%; пошта—1,9% та телеграф і телефон—1,1%.

Державне майно—36,5%, в т. ч. залізниця 34,3%, лсовий дохід—1,5%.

Решта—1,2%.

Дохід України від промислів складає 17,6% від загально-державного промислового прибутку; тютюновий—24,1% від заг. держ.; цукровий—77,1; сирниковий—20,8; митний—11,0; поштовий—18,1; телеграфний і телефонний—18,6; горілочаний—20,6.

Промисловець.

В Міністерствах.

Про російські кредитні білети.

В додаток до обіжних телеграм округів від 10 та 15 січня під ч. 417 і 606 повідомляю, що встановлено обов'язкове замість грошових знаків обходження строкових до 1 вересня 1918 року купонів від 4% серії державної скарбниці й від облігацій: 5% внутрішніх позачок першого та другого випусків 1905 року, третього випуску 1908 року 5% позачок 1914 і 1915 років, другої внутрішньої 5% позачок 1915 та 1916 років та позички Воли 1917 р. Що до купонів вартістю в 10 карбованців і вище скасовується. Всі установи державного банку та скарбниці будуть провадити обмін вищезгаданих купонів вартістю в 10 карбованців та більше на українські грошові знаки тільки до 26 січня 1918 року № 847. Підписав: Косенко.

У доповнення обіжних телеграм округів від 10 та 15 січня під ч. 417 і 606 повідомляю, що з двадцять першого січня 2% білети російської державної скарбниці (серії) перестали бути законними платіжними знаками на Україні і припиняють їх пересілає бути обов'язковим платіжним приватним особам та приватним інституціям, до двадцять п'ятого січня зазначені серії приймаються всіма державними установами від приватних осіб та існують по рішоту 2 гривні за 1 рубль, як що при них будуть усі купони, чий курс шість яних наступає після дня предв'явлення, при чому відсотки в рішоті не приймаються. З двадцять шостого січня 1919 року російські кредитні білети 100, 50, 25, 10, 5, 3 та 2 рублі, знаки державної скарбниці в 20 та 40 рублів і 4% серії російської державної скарбниці в 50 та 25 рублів приймаються всіма державними касами, установами державного банку, ощадними касами та касами замішних скарбових та приватних, усіх платіжні та внесені, з такою ж біжучі рахунки і вкладаю по рішоту 80 шагів за руб. починаючи з двадцять дев'ятого січня ці грошові знаки приймаються в платіжі по рішоту 150 шагів за руб. Російські розмінні марки вартістю в 1, 2, 3, 5, 10, 15 і 20 та бона в 50, 5, 3, 2 та 1 коп. приймаються тими ж касами в ріжні платіжі по рішоту 1 коп. за 2 шагів. № 848. Підписав: Косенко.

До комісаріатів шкільних округ та губерніяльних комісарів по народній освіті.

13 січня 1919 року. № 186.

З наказу пана міністра освіти департамент середньої школи прохає повідомити фундаторів та завідувачих приватними загально-освітніми курсами про слідуючі розяснення міністерства відповідних §§ закону та правил що стосуються курсів „Про приватні научні заклади, класи та курси 1-го липня 1914 року“ Закон і правила о частних учебных заведениях, класах и курсах министерства народного просв. не пользующихся правами правительственных учебных заведений.

1) До § 2-го міністерство роз'ясняє, що курси можуть мати назву тільки вказану в законі, се-то „Приватні курси“ такої, чи иншої особи, або інституції. Додавати без відповідного дозволу якісь інші назви, наприклад, „Гімназія для дорослих“, „середній научний заклад для дорослих“, або „курси Жуковські“, „Софійські“ по вулицях, або городам, забороняється.

При назві може бути додано, чи—курси середньої освіти, чи вищої, або вищої згідно § 4 Правил.

За рекламування з фальшивими відомостями, фундатори, або завідувачі відповідають згідно закону.

2) Всі існуючі курси мають бути в 2-ох місячній термін зареєстровані і подані відповідні відомості, згідно § 12, 13 Правил. Курси, яких не буде зареєстровано, вважаються зачйненими.

3) Фундатори приватних курсів, або завідувачі ними курсами мають в місячній термін подати всі відповідні відомості, згідно § 16 Правил, що до особистого складу курсів, про вчителів, з відомостями про освітний ценз кожного з відповідних, згідно закону, повідченнями, на право виконання тих обов'язків, до яких того допущено, згідно ст 17, 19 Правил.

4) Теж не пізніше місячного терміну мають бути надіслані списки курсистів, згідно § 22 Правил, з відомостями про попередній освітний ценз, зріст і рід заняття кожного з зазначених, обов'язков, з якого для прийняття кожного на курси. Такі-ж списки в кінці кожного півріччя мають подаватися з дозатками тих відомостей, що стосуються до наукової частини курсів: Коли почалося і скінчилося навчання скільки було письмених робіт, коли переводилися рететіції, хто вважається з тих слухачів, що хотять одержати свідетство, переведеним до другого семестру, або має право тримати іспити на свідетство. Прикладається також короткий пропрам того, що викладалося з кожного предмету за півріччя, за підписами завідувачого курсами, та вчителів предмету.

5) Задля обговорення педагогічних справ на курсах вирішення всіх питань, що до постанови всієї справи на курсах, а також розгляду успіхів курсистів і вирішення хто з слухачів може бути переведеним на слідуючий курс, та кого допущено до іспитів з комісіях. На курсах існує педагогічна рада під проводом завідувачого курсами, в складі всіх вчителів курсів, яка збирається не менше 3-ох разів в півріччя. Відповідальність за курси згідно § 21 Правил, а також за виконання всіх законних вимог полягає на фундаторів, а що до педагогічного боку становища курсів—на завідувачого курсами.

6) На курсах викладаються згідно § 7 закону 1 липня 1914 року і закону 1 серпня 1918 року дисципліна українознавства: українська мова, історія і географія України. Особи, які з цих предметів не витримали іспитів, не можуть одержати атестата зрілості.

7) Курси мають бути забезпечені відповідним помешканням, а також користуватися всіми потрібними при викладанні дисциплін приладами і кабінетами.

8) Слухачі, котрі хотять мати свідетство, та по скінченню курсів тримати іспити в комісіях, приймаються на курси після попереднього іспиту в комісіях під проводом завідувачого курсами, або члена педагогічної ради курсів, по програмі того типу школи, за курс котрого хотять одержати свідетство. Письменні роботи курсистів з протоколами іспитів заховуються при канцелярії завідувачого курсами.

9) На курсах, слухачі котрих мають на меті тримати іспити в комісіях на атестати, мають вести журналі за-д-ля реєстрації фреквенції слухачів, для зазначення коли переводилися рететіції, або взагалі, робила оцінка успіхів, а також записується що викладалося на курсах.

10) Академічний рік має бути не менше 10 місяців, з поділом на 2 семестра. На кінці семестрів мають бути обов'язки во зроблені письмени і усні рететіції.

11) На кожній семестр слухачі приймаються не пізніше 3 неділя після початку навчання.

12) До іспиту на атестат зрілості можуть допускатися особи, які пробули на курсах не менше 1 року і мають постанову педагогічної ради курсів, що вони можуть бути допущені до іспиту.

13) Іспити переводяться в особливих комісіях, згідно § 29 правил, які організуються міністерством народної освіти, або в „іспитових комітетах“, при шкільних округах. Іспити переводяться по програмі встановленому для державних научних закладів.

14) За-д-ля переведення іспитів на атестат зрілості утворюється, з наказу пана міністра, една центральна комісія, під проводом особлаво призначеного голови.

При проханні на імя голови комісії, додається крім відповідних документів покітовання державної скарбниці, що на отримання комісії внесено 50 карб.

До іспитів не допускаються слухачі тих курсів, якими не були виконані вимоги § 16 17 правил, що-до освітнього цензу вчителів.

Разом з тим нагадується, що курси уштатовані при державних інституціях, які користуються державним майном і приладами, мусять мати тільки просвітній характер. Всі прибутки мають іти на користь школи, при якій курси утворено, на амор-

тизацію та придбання нових приладів, бо по тих відомостях, які мають ся в міністерстві майно шкільних закладів руйнується і держава, після вичерпання пережитого, ще не скоро зможе допомогти в повній мірі забезпеченням шкільним потрібам для навчання і педагогічній ради мають боротися довірено і майно шкіль.

Міністерство надає дуже велику вагу курсам за-д-ля піднесення культури і поширення знання і виробляє особливий тип загально-освітніх курсів, а також вносить до кошторису відповідну суму на допомогу тим курсам, які ставлять собі певні ідеїні завдання. Але разом з тим вважає обов'язком нагадати, що ті курси які на превеликий жаль, допускаються зловживань і невиконують цілком яких вимог закону і правил 1-го липня 1914 року будуть, з наказу пана міністра зачиняються.

Директор департаменту вищої і середньої школи А. Синявський.

Оголошення.

Згіно закону, затвердженого Директорією Української Народної Республіки 14 січня ц. р. що до порядку закриття підприємств, або припинення їх діяльності та вчинення рішоту з робітниками, при міністерстві праці складені центральна комісія, також для Київської губернії—губерніяльна комісія, куди пропонується всім звертатися по потрібних справах.

Центральна та губерніяльна комісії тимчасово мешкають: Бібіковський бульвар № 12.

В о. міністра праці Л. Михайлов. Голова центральної комісії М. Дрошенко.

Записка театрального відділу.

Театральний відділ при міністерстві освіти подав головноуправляючому мистецтв і національній культурі докладну записку, в якій вивисив несприятливі умови, в котрих велася робота відділу за ріжних урядів режимів, а також подав відомості про те, що пощастило зробити. Тепер театральний відділ просить головноуправляючого поробити заходи, щоб робота відділу стала на нормальний шлях. В кінці записки автори докладу пишуть:

„Візьмемо року провадив театральний відділ свою діяльність в такій несприятливій ситуації і політичній ситуації і несприятливі відношення представників влади гальмували справу театр. відділу і позбавляли його можливості провадити її в бажаному темпі і напрямі.

Вважаючи на те, що справа української культури є перша потреба українського народу, театральний відділ шляхом прохає головне управління мистецтв та національної культури прохати хвалючу Директорію Української Народної Республіки в майно затвердженні позачерго вище-перелічені законопроекти театрального відділу:

- 1) Законопроект про додаткову асигновку Державному Народному театру.
- 2) Законопроект про утворення державних інструкторсько-режисерських курсів.
- 3) Законопроект про утворення українського культурно-просвітнього кіно-театру.
- 4) Законопроект про державний оперний театр.
- 5) Законопроект про асигновку субсидій для постанови опери М. В. Лисенка „Тарас Бульба“.
- 6) Законопроект про видавничо-режисерських примірників і театральних підручників.
- 7) Законопроект про допомогу Хмельницькій і Полтавській Просвітам.
- 8) Законопроект про мандрівні народні кіно-театри.
- 9) Законопроект про театральний комору.
- 10) Законопроект про мандрівний селянський театр.
- 11) Законопроект про субсидії Великому Музич. Драматич. Інстит. ім. М. В. Лисенка.

Театральний відділ також шляхом прохає пана головноуправляючого вжити відповідних заходів, аби хвалюча Директорія Української Народної Республіки асигнувала алясот тисяч (500.000) карбованців в розпорядження головного управління мистецтв і національної культури для потреб театрального відділу. Ці кошти мають витратуватися на допомогу селянським, просвітним театрам, допомогу в таких випадках артистам державних театрів та інші відповідні справи.

Проходячи письмово пана головноуправляючого вжити всіх заходів, які Директорія Української Народної Республіки затвердила перелічені ви-

законпроекти, театральний відділ... що коли-б законпроекти ці... було затверджено шляхом надзви... вчиним, — він здійснює з себе... відповідальність за продуктивність... праці театрального відділу.

Хроніка.

У справі вбивства робітників. 17 січня на Вел. Житомирській ул. було заведено вбивати двох робітників, що працювали в майстернях Київської округи водяних шляхів.

З цього приводу п. міністр внутрішніх справ наказав перевести строки слідство і вжити всіх заходів, щоб ці вбивства не повторювалися.

Нові члени головного комітету партії с. ф. обрані: О. Т. Андрієвська, А. А. Галін, В. Завадський, А. І. Демченко, П. К. Линиченко, Н. М. Майренко, П. І. Холодний.

Арешт полковника Балбачана. В Києві затримано на Полтавщині за зраду контр-революційні наміри заарештовано полковника Балбачана з усім його штабом.

При цьому знайдено 120.000.000 руб. грошей.

Цими днями полк. Балбачана разом з усім заарештованим штабом має перевести під збільшеним конвоєм до Києва.

Кіевські політичні. Міністр внутрішніх справ звернувся до Київської ради німецьких солдатських депутатів з проханням увільнити з-під шпигу українських полонених, що були заарештовані за політичну діяльність за часів гетьманщини і вкляні лагерів у Берестя-Литовського та інших місцях.

Представники німецького совдепа відомили п. міністра, що зараз вони організують делегацію до тих лагерів, яка має звільнювати всі ці в'язні.

Штурм Аleshок. В м-ві внутрішніх справ одержано відомості, що на вулицю взяло штурмом Аleshок на вулиці й наступає далі на Таврию, де отаборилися чорносотенні негодяки.

Увільнення від мобілізації. Міністр внутрішніх справ звернувся до німецької комісії по мобілізації і при генеральному штабі з заявою про бажання видати одстрочку по мобілізації всім членам трудового конгресу а також членам українського с. ф. в об'єднаному союзі: д. д. Ночвину Боброву, Вухановському, Доманецькому і іншим.

Справа з монетним двором. В Києві відбулася нарада у справі встановлення монетного двору на Україні. На нараді було встановлено, що внаслідок виходу на зв'язок лінійних заводів запас міді, щось коло 100.000 пудів, з якої можна було б бити дрібну розмінну монету, бракує зараз так гостро відчувається у нас на Україні.

Однак при дальшому обговоренні цієї справи виявилось, що зараз дуже мало достатні необхідні машини й обладнання для організації й урядування цієї справи. Через це на нараді встановлено тимчасово відкласти встановлення монетного двору і скласти комісію для відшукування засобів до купівлі й доставки таких машин на Україну.

Гімназія на Шулявці. Педагогічна рада укр. державної гімназії на Шулявці обібрала виконуючим обов'язки директора Митрофанова Потапа.

Призначення в міністрів п. і т. Міністерства пошти і телеграфів В. Сорока призначено помішником міністра Київської пошт. телеграфів.

Помешта в Київі. На 22 січня призначено лікарні було призначено 537, соматичних—256, в тому числі інфекційних—66, з них 50% в висипній тиф. Смертн. від тифу—50%.

В Київській. виваж. лікарні лічать 300 хорих.

Згідно відомостів міськ. упр. за ввечері в Київі захорувало на висипн. тифу—107, за 17 січня—72.

В Київській міській Олександрівській лікарні за 21 січня було висипно-тифичних—158.

По Україні.

Вистава. В с. Яромірці, кам'янецького пов. „Прогресс“ влаштувала виставу „Наталка Полтавка“, яку грає місцевий молод.

„Дністер“. Могилівська філія Національного Союзу видає газету „Дністер“.

Неінформовані. Начальник заповідника в Лубені повідомляє, що насе-

лення Лубенщини ще неінформоване про сучасне становище на Україні. Начальник просить надіслати як найбільше літератури й інструктивів.

Наказ селян. Селяне Таргана, сквирського пов. оголосили наказ до своїх козаків, що стали до зброї на захист України від ворожої сили, щоб здобути землю і волю українському трудовому народові. В наказі остерігають селяне козаків, щоб вони не слухали большевиських підшептів. „А як справді—кінчить наказ—хто з вас, кого ми послали до зброї, буде слухати ворогів наших, котрі хотять посясти заколот у військах, не буде слухати наказу Директорії й своїх отаманів, та тягти до безладдя, то пам'ятайте, що ми зрідкаємося їх!“

Свято Шевченка. В с. Кошляках, сквирського пов., селянська спілка на третій день Різдва впорядила свято пам'яті Т. Шевченка. Була відправлена панакхид по йому та берсям пашим за рідний край, прочитано біографію Т. Шевченка, проспівано „заповіт“ і „Ще не вмерла“...

Єврейська делегація. У п'ятницю 17 січня голова ради міністрів Чехословаччини прийняв делегацію євр. нац. секретаріату в складі Л. М. Каплана і І. Б. Шехтмана разом з представником єврейської общини Летичевом.

Делегація звернула увагу мін. Чехословаччини на дальнішу програму й насильство над єврейським населенням. Факти, викладені делегацією—зробили на гол. ради мін. велике враження і пропонували євр. нац. секретаріату представити меморандум з докладним зазначенням подій і переліком їх конкретних заходів, яких повинні була вжити влада для спинення погромів.

Вчора меморандум вручено Чехословаччині.

„Прогресс“. Слухачі вечірних курсів для дорослих в с. Калиноваті (Балтського пов.) відкрили „Прогресс“. В святочні дні влаштується бесіди й читанки.

Культурно-просвітний гурток. Заходами інтелігенції заснувано в с. Коритко, пасатської вол. т-во „Прогресс“. Постановлено випускати дві газети: „Нову Раду“ і „Народню Волю“

Музична школа. В Кам'янці-Подільському відкриється незабаром українська музична школа.

Шкільний будинок на Поділлі. В 1918 шкільному році відкрито на Поділлі більш як 100 виховних початкових шкіл, які зараз містяться в найманних, тісних, непристосованих мешканнях. Щоб запобігти цьому лихові, губ. нар. упр. думає літом приступити до постройкі шкільних будинків для вищих початкових шкіл. Будинків таких в середнім на повіт прийдеться коло 10. Кожний будинок, на думку фахівців, працюючих губ. народної управи, обійдеться в 358.000 карб. Цю суму управа думає добути з таких джерел: 1/3 вартості від держави, 1/3—від губ. нар. упр. і 1/3—від повітової народної упр.

Поляки на Волині.

Містечко Турійськ 4 січня ніби отпущено польським військом і вони відішли на Володимир.

В містечкові Маїлів (в бік Холму) є війська польського коло 300 чоловік Далі в м. Любомлі міститься штаб квартири легіонерів, хоч кажуть війська того там не багато.

В суботу 4 січня коло 100 легіонерів зробили облаву на село Нові Кошари (в 10 вер. від Ковеля); оточивши село, вони стали трусити зброю. Забрали на селі: в коморах 81 двір) 20 рушниць австрійських. Крадіж коні теж забирають. Реквізують також і фураж з зерном-хлібом. Селянство страшенно за це обурюється коли б з'явилися українські відділи тут, тоб пошукують радо б помогали.

Видираючи крадіж коні у селянства поляки в той же час загравають з місцевим населенням, так наприклад вони біднішим людям продають дешево продукти, цукор по 85 коп за фунт.

Дозволяють також дарма рубати ліс казенний; так що рештки ліса нищать. Випустили було до людности відозву, але вона не змогла спинити хижачького вирубування решти лісу. Поки що припинено розповсюдження тих відозв, та й нових ширити тут не варто. Частина бубшої варті державної перейшла служити до поляків. Мають відомості, що десять чоловік варті (люде з міста Турійська) зараз працює з поляками. Начальник варті казав, що він переводив реквізиції для потреб власних крім того з приватних джерел єсть відомості, що ті реквізиції практикувалися широко. Платить гроші старим вартовим (до здачі діла призначеному новому начальнику міліції д-ю Ониску), поки що одмовлено.

В тій частині, що була під окупацією Австрії—вештаються невеличкі відділи поляків. Між ними шляхта. Поляки розсилають своїх гонців і на територію німецького впливу й вимагають од людей фурманок для польських військ. Людність перелякана. Місцями по містечках (Мильці, Камень-Коширський) люде розбирають будинки жидів, які повтікали.

Треба звернути особливу увагу на Ковельський повіт Поляки працюють не тільки збройно, але й обдурюють дипломатично. Так наприклад, поманівши людність дешевими продуктами, осушанством заставляють людей під виглядом петицій економічного характеру підписувати прохання про проведення Волині до Крулества. Розбиратися гаразд, що в тих петиціях написано людність не має змоги, по-друге, знову боїться тих самих „панів“.

Єврейське життя.

Мобілізація і єврейські общини.

У зв'язку з оголошенням мобілізації євр. нац. секретаріат звернувся до військового міністра і мін. внут. справ з докладною запискою. В записці указано, що згідно з законом од мобілізації звільнюється голова і члени земських, волостних і міських управ, а також і завідувачі відділами тих установ і їх помічники. Що ж до відоміших категорій службових євр. общ. управ—такої згадки не зроблено. Разом з тим євр. общини, які існують на підставі закону з 2 грудня 1917 року—є рівнож такими державними установами, як і міські і земські самоуправи. Тому євр. нац. секретаріат клопочеться перед урядом звільнити од призиву голов і членів євр. общ. управ, як теж завідувачих відділами і їх помічників.

Прес-бюро при міністерстві єврейських справ. 10 ц. м. міністерство приступило з'організуватися. На жаль організаційна робота обтяжнена останніми сумними подіями на Україні.

До міністерства в останні дні звертались делегації з Бердичева, Житомира, Овруча та багато інших міст про погроми проти євреїв. Міністерство вжило наступних заходів: надіслано було телеграфне розпорядження від імені військового, внутрішнього та єврейських справ міністерств до Славуті, Рівного, Дубна, Овруча, Іскорості, Волинської та інших. Було асигновано по проповіді міністра по єврейських справах один мільйон карб. для потерпілих в Бердичеві й два міль. для потерпілих у Житомирі. Підготується проект про асигнування 5 міль. карб. в розпорядження міністерства єврейських справ для цієї ж мети. Організується по ініціативі міністерства центральний комітет допомоги для потерпілих і слідча комісія в складі представників міністерств військового, судового та єврейських справ, укр. соц. партії і національного секретаріату.

Комісія вже приступила до роботи. Рада міністрів ухвалила видати спеціальну відозву що до погромів. Вир бета відозву доручено державному секретареві та міністру єврейських справ. Також передано міністрам військового, внутрішніх та єврейських справ виробити проект постійних спромог проти погромів.

Резолюція конференції єврейських об'єд. соціалістів. Конференція єврейських об'єднаних соціалістів прийняла резолюцію в справі взаємовідносин між Україною й Московщиною. Резолюція зазначає, що всякі напади з боку Московщини на Українську Республіку можуть бути використані реакційними колами та контр-революціонерами, що утворило б небезпечну для національно державних здобутків українського трудового народу. Конференція вважає, що військові операції між Українською Республікою та Московщиною повинні бути припинені. Для цього соціалістичні делегації України й Московщини повинні з'явитися і порозумітися. Далі прийнято резолюцію відносно національної автономії. Конференція вважає що національна автономія єврейського народу може бути забезпечена при заведенні соціалістичного ладу по всіх землях та у всіх народів. Відносно третього інтернаціонала конференція гадає, що в майбутньому з'їзді інтернаціонала повинні брати участь на автономних засадах не тільки територіально-державні народи, але й екстериторіальні національності, котрі організуються на засадах національно-персональних. В цьому розумінні конференція доручила головному комітету виробити особливу записку котра повинна бути подана інтернаціоналові.

Телеграми.

У. Т. А.

Офіційне повідомлення Генерального Штабу за 23-го січня.

Ліво-бережний фронт. Катеринославщина. В районі Катеринослава наступ большевиків на Нижне-Дніпровськ відбито нашими частинами. На Подтавському напрямку без змін. На Чернігівщині йдуть уперті бої в районі Ніжина та Червоної.

Холмсько-Галицький фронт. В напрямку Коростень—Каленковичі після упертих боїв большевики розбиті, у Коростеня з великими втратами відкинуті до Ігнатополя. Нами захоплено панцерний потяг.

У Домбровиці без змін.

Володимир-Волинський взято нашим військом.

В Галичині без значних змін.

Начальник оперативного відділу генерального штабу (підпис).

7-го поширення техн. культури.

ВІННИЦЯ, 23. Відбулись перші загальні збори товариства поширення технічної культури на Україні. По докладі, в якому обговорювалося питання з'ясування середньої школи технічної у Вінниці ухвалено наступуючу резолюцію: 1) признається необхідним відкриття Вінницького агрономічного технікума в 1919 році і доручається управі товариства вжити заходів для переведення в життя цієї постанови, 2) навчання в технікумі ведеться на українській мові, відступлення від цього допускається лиш в виняткових випадках як тимчасову міру, 3) пропонується управі товариства негайно звернутися до уряду національного союзу земських та міських самоврядувань та кооперативів з проханням про всяку допомогу діяльності товариства з'окрема асигнувати кошти як на біжучі організаційні видатки так і на саме улаштування технікума.

Селянський з'їзд.

ЗОЛОТОНОША, 23. Вчора відбувся другий селянський з'їзд. Вибрано на Трудовий Конгрес—Каздобу укр. есер, Токарського—есер інтернаціоналіст, Марчоло. Відбувся вечір улаштований робітничою радою полян. Присутній відділ чорноморського кошу, зустрічений радісно місцевим населенням.

Висипний.

ЖИТИМИР, 22. В володимирволинському і ковальському повітах поширюється висипний тиф.

На труд. конгрес.

ЖИТОМИР, 22. На конгрес обрані: бувший губернський комісар Куріченко рос. еседе, гулово губ. земства Підгірської, вчитель Качановський укр. с. р., Богданов безпартійний.

Вірменські частини.

ТИФЛІС, 22. По відомостях вірменських газет всі вірменські частини з англійської, американської й французької армії будь переведено до Туреччини, щоб зайняти разом з союзниками турецьку Вірменію. Частина цих сил уже направлено до Вірменії.

Протест Світової Росії.

МОСКВА, 21. Світоське радіо повідомляє: комісар закордонних справ Чачерін розіслав всім союзним правительствам протест з приводу допущеного умов перемир'я, заключеного між союзниками і Німеччиною, на підставі котрого всі піддані воєноположені Світоської республіки підлягають контролю під час повороту свого на батьківщину.

Мірова конференція.

ПАРИЖ, 21. Перевірка мандатів делегатів на мирову конференцію почалась у понеділок після полудня. Призначено нових делегатів. П'ятим делегатом Англії призначено прем'єр-міністра Нової Зеландії—Лойда. Канада прислала міністра торгу Фостера та міністра митних Сістона, Австралія—прем'єр-міністра Юза, п. в. денна Африка—генералів Бота і Сметса, Індія—Вікарієвського Магарджу і члена англійського кабінету, лорда Сента, Вельгія—Руалена, а секретарем Жамена.

ПАРИЖ, 21. Приїхали члени італійської делегації на мир. конференцію. Грузинська делегація, яку послано на мирову конференцію вїхала з Тифлісу і поїхала через Дарданелли на англійській пароплаві. В склад делегації входять Церетелі, Чхеїдзе. Решта грузинських делегатів: князь Авишвілі, доктор Джагдаже вїхала з Лондону до Парижу.

Польський сойм.

ВАРШАВА, 21. Для встановлення ладу й нормальних стосунків правительство ухвалило не допускати ніякого відкладання скликання сойму. Згідно з прийнятою виборчою систе-

мою, сойм буде обрано шляхом загального, рівного, тайного і простого голосування при пропорціональному представництві. Сімоцтво користується активним і пасивним виборчим правом. 9 січня представлено виборчі списки у виборній комісії. Число списків у різних округах від 4 до 22. Вибори будь переведено на всі території старої Польщі. Що торкається познанської області, а також східної Галичини, котру поляки вважають ще своєю власністю, то через військові операції виборів там перевести не можна. Ці місцевості будь представлено в соймі їх колишніми депутатами рейхстагу і рейхсрату.

Трудовий конгрес.

В сеньорен-конвенті.

Вчора о 12 годині дня відбулося засідання сеньорен-конвента трудового конгресу разом з членами президіума. На засіданні між іншим обговорювався порядок сьогоднішнього пленарного засідання конгресу.

Сьогоднішнє засідання розпочнеться о 10-ій годині ранку. Будь в першу чергу заслухає декларація Директорії. Після обговорення декларації конгрес в формулі переходу до чергових справ заявить знов відношення до цієї декларації.

На цьому ж засіданні з деклараціями мають виступити також представники політичних партій і фракцій конгресу.

Намічений в голову конгресу член Директорії проф. Ф. Швець по порозумінню з Директорією знімає свою кандидатуру. Питання про постійного голову конгресу поки що лишається відкритим.

За кордоном.

Нове міністерство в Польщі. Газета „Дзєнні Польські“ повідомляє, що Підсудський прийняв одставку кабінету Морачевского і призначив головою ради міністрів Польщі Падеревського з залише ням йому портфелю міністра закордонних справ. В склад нового міністерства ввійшли такі особи: мін. внутрішніх С. Войцеховський, юстиції Л. Суліпський, торгу і промисловости К. Гаце, земельних С. Яницький, праці Ю. Івановський, пошт і телеграфу Г. Лінде, культури містаства З. Піземіцький, управлюючий мн. шляхів Ю. Ебергардт, фінансів О. Енгліх, харчових Мінкевич, здоров'я Янішевський, мін. військових Півлядський, а заступатиме його в раді міністрів полковник Врочинський, мін. ісповідань і освіти пока ще не заняті.

Бібліографія.

Господа нашего Ісуса Христа Святе Євангеліє українською мовою. Київ. 1919 рік. Стор. 208. Ціна 6 карб. 50 кол.

Виконаний незабутнім П. С. Морачевським і перісно виданий Синодом у Москві український переклад Четвероевангелія у великим часі розширює його поміж нашим народом, але до того часу коли ця книжка можна будь зустріти в хаті кожного освіченого чоловіка, ще дуже далеко. Де-кілька сотень тисяч надрукованих доє прмірників Св. писма Нового Завіту це буквально капля в українському народному морі. Отже з цього погляду не можна не вітати кожного нового видання євангелія, тим більше, що переклад Морачевского здобув собі цілком заслужену славу найкращого з усіх, які маємо, перекладів.

Зараз лежить перед нами перше у Київі видання Святого Євангелія, виконане Всеукраїнською Учительською Спілкою при фінансовій допомозі Міністерства Освіти. З звернення боку — що до формату видання Євангелія нагадує героєвське видання, але з боку виконання його неможна визнати за вдатне, дуже бо видається у вічі поганій папір і місцями невразливий друк. Передбачаємо, що ця невразливість друку будь боляче дошкулити бідним читачам, особливо школярам, як доведеться їм при сучасному освітленні — „сліпучих“—справді таки сніпати великі глаголи великого учителя. Зовнішня сторона нового євангелія, — підручельско, — не дозволяє вимагати, які раніше ставились до подібного роду видань, але наші люті часи, коли в друкарнях немає фарби, немає паперу і нема електричної енергії, навіть і таке видання Євангелія є великим придбанням і дана міністерству освіти за грошову допомогу, а всеукраїнській учительській спілці за ініціативу в справі передруку святого писма і остаточне виконання праці. На селлах одчувається нині велика потреба в Євангеліях, тому то перевидання його зроблено своєчасно... Зараз черга за виданням повної Біблії, якої чекають—не дочекаються люде по степах та хуторах нашої України.

В. Крижановський.

Одкритий лист отаману М. Павловському.

27 грудня на сторінках „Нової Радя“, було вміщено листа отамана М. Павловського в якому рядом неперевіренних обвинувачень і образливих виразів накинуто тінь на добре ім'я мого брата і мою честь.

Брат мій, військовий льотчик Л. Шевченко, в своїй відповіді в „Раді“ від 7 січня освітлив роллю отамана Павловського і свою участь в Звенигородському повстанні, про яке так жорстоко обвинувачуючи других і виправдуючи себе, писав отаман Павловський.

Але лист отамана Павловського і його огидні обвинувачення одіграли рокову роль в житті мого брата.

Прихвачи до Звенигородки 8 січня в/ст. його було арештовано і по дорозі у в'язницю розстріляно.

В листі, якому було дано місце „Новою Радою“ П. Павловський кинув братові і мені обвинувачення в провокації, яка виявилася в організації нами повстання на Звенигородщині влітку минулого року.

Як на мотив, що спонукав його виступати в пресі, от Павловський посилається на ті обвинувачення в організації в провокаційному меті Звенигородського повстання, які було йому приписано де-якими газетами.

Позаяк от Павловський силкується при допомозі преси скинути це тяжке обвинувачення з своєї голови на мою і мою нині вже не-біжчика, брата, я примушений щоб одшукати правду і реабілітувати свою честь сказати слідує:

На доказ своєї цілковитої безгрішності і непричетності до діла повстання на Звенигородщині от Павловський наводить той факт що він не приймав участі в повстанні, а поїхав перед наближенням озброєних німецьких баталіонів своїм штабом до Одеси.

Я не можу і не хотів би мати можливості сказати теж саме про себе.

Я признаюся, що приймав участь в звенигородському повстанні.

Я не поїхав „на берег моря“, як це зробив от Павловський. Мій брат і я пішли з зброєю в руках проти гетьманців і німців.

Ми були рядовими учасниками повстання і чесно билися, а коли брали в полон, то не розстрілювали, а дарували людям життя. І я думаю, що повстання супроти гвалтовників, узурпаторів влади і чужеземних жандармів не було ділом позорним, щоб одхрещуватись од участі в ньому або тікати од нього.

Звенигородське повстання одіграло свою роль в розвиткові свідомості національної ідеї і свободолюбства серед українського народу.

Коли воно потягло за собою стільки жертв, то на це були причини, вина за які ляже тяжким тавром і на от Павловського.

Повстання на Звенигородщині, що спалахнуло з непереможною силою, фактично підготовлялось з часу і підготовлялось не ким другим, як отаманом Павловським.

Після вибрання „ясовельможного“, повітовий селянський з'їзд, на якому всі признали владу Ц. Радя, вибрав от Павловського, як сам він пише, повітовим отаманом для боротьби з гетьманщиною.

В своєму листі в „Н. Раді“ от Павловський цілим рядом признає оповідає про свою роллю в цій ділі і досить детально вчисляє, як він роздавав селянам зброю „усі рушниці, які були у мене на складах“, пише п. Павловський, „біля 10 000, ядо них і мільйон набоїв, більше 100 кулеметів, зарядів до гармат, а також зброю для коней“. От Павловський, який мав довіря у народу, який одчинив йому свої склади зброї, який твердив йому про непризнання гетьманської влади, хіба не готував майбутнього повстання. Не міг же він думати, що кидати искри в порох, що пороховий склад зрветься лише тоді, коли отаман того забажає.

Не вже він комендант по призначенню, отаман по виборам, не розумів що давати рушниці, набої і кулемети людям, що не визнають і недовольні існуючою владою це визначає готувати повстання проти неї. Чи може отаман Павловський гадав, що селяне коли отримають од нього зброю і набої будуть солідувати йому коли він збереться тікати „на берег моря“, або зі зброєю підуть туди разом з ним.

Торішня влада, дізнавшись що склади зброї розграбовані селянами, як це було змальовано в офі-

ційальних донесеннях, вислала на Звенигородчину карний загон. Як же зустрів от Павловський. От що він сам пише про це „Довідавшись що німці вислали для зламання мене отряд, я виїхав до Одеси і жив там на березу моря в рибачій хаті“.

Дійсно було так, як пише п. Павловський.

Озброївши населення, розпропагувавши і наелектризувавши його, користуючись авторитетом влади і популярністю якої він й досі забути не може, от Павловський коли дізнався, що німці вислали проти нього отряд, визнав за краще закінчити свою культур-трегерську працю і поїхати на берег моря. Не снаю, чи відомо от Павловському як кваліфікуються такого роду діла, але знаю що населення, лишившись, без проводирів, чекаючи весь час допомоги, твердило: „Ось вже іде на підмогу Павловський“ і потім почувало себе спровокованим.

Як було уникнути цього повстання, всієї цієї карної епопеї. Тільки одним не давати людям рушниць, а селяне були наділені зброєю і це зробив ставлячи тепер собі в заслугу, от Павловський.

Я не буду робити висновків із наведених фактів і не зупинюсь на нікчемних огидних обвинуваченнях — на жаль безпідставних, кинутих особисто мені от Павловським. Не суд гласности повинен розбирати такі діла.

Але я не можу дозволити, щоб на мою минулу громадську і політичну діяльність з легкої руки неосвідомленого отамана Павловського, накидалась тінь та ще як раз через участь в Звенигородському повстанні і це виявиться на тому суді од якого от Павловський не зможе поїхати на берег моря — це з'ясує і доведе суд історії, а цей суд не визнає погано підроблених і зловмисних наклепів на вірне життя отамана.

Але його лист гірко одбився на долі мого брата. Цієї смерті я не можу вибачати от Павловському. Він став моральним винуватцем цього кошмарного вбивства, що сталося в глухом закутку під звичайною вимовкою душоубів всіх режимів, намагавсь тікати.

Цим жакливим ділом через мою домагання зацікавилась головна слідча комісія, яка взялася за розслідування цього кошмару. І це закінчиться судом державним на якому доведеться дати відповіді і душоубам мого брата і тим, хто підбив їх на це.

Але нарешті, в листі от М. Павловського є вирази цілком недопустими. Він узяв нас з братом „поганими потомками славетного батька Тараса Шевченка“.

Бажаючи дати мою характеристику, от вважає потрібним узвати мене „безруким Шевченком“ і т. п.

Все це взяте разом не дає мені змоги лишатись безучасним до всіх виходок, тону і наклепів от Павловського.

Але будучи в дійсності потомком мого діда Тараса, я не дозволю плямувати мій рід. І навіть з одною рукою я зможу постояти за себе. Я не буду накидати от Павловському свого бажання розв'язати суперечку з ним яким небудь означеним шляхом, але гадаю що він не odmовиться розв'язати цю суперечку на суді честі — третейським, або яким іншим для нього, як військового, більш слушним.

Митрофан Шевченко.

Театр і музика.

В державній драматичній театрі.
Сьогодні з державним драматичним театрі йтиме часа Ібсена „Примари“. Роллю Осфальда Альвінга замісць д. Загарова гратиме д. Тіньський а роллю Олена Альвінг замісць д. Дорощенко — д. Зінна.

Повідомлення.

В Археолог. ін-ті. В неділю 26 січня, 6 год ввечера в помешканні Інституту (В. Володимирська 47) відбується наукове засідання київського археологічного інституту; на котрім будуть прочитані доповіді:

- 1) А. І. Ярошевич. Поташня справа на Україні в XVI—XVIII вв.
- 2) В. Е. Фанорський. Оброчні податки на Ватці.
- 3) А. К. Елчич. Документи по міжнародній історії Московської Русії XVI в. (із штуттартського архіва).

Львівські освітяні запрошують відвідати засідання.

Збори учителів. У неділю 26 січня об 11 годів ранку у 2-ій українській гімназії збори секції середньої школи спілки вчителів українців м. Києва. Просьба не одмінно прийти уих товаришам, що працюють по середніх школах Києва.

Український клуб у Києві (Пущинська 1). В суботу 25-го січня с. р. чергова вечірка. Члени мусять мати при собі членські картки, гості входить по рекоменда-

ційним карткам за підписом 2-х членів клубу та зазначенням №№ карток їхніх.

На вечірку члени та гості входить у відповідним вечірні убранні.

Початок о 6 год вечора.

Студен. зібрання. На 26 січня с. р. скликається загальне зібрання студентів київського народнього університету-Політехнікуму (всіх факульт.) в помешканні 14 аудит. університ. св. Володимира в 11 год. дня.

Союз труда. інте. Організується союз трудової інтелігенції для оборони правових і економічних інтересів українських громадян, які живуть з інтелігентної праці. Осіб, що експлуатують чужі руки, в число членів не приймають.

Союз не переслідує партійних і національних цілей.

Записуватись до союзу можна по таких адресах:

- 1) Політехніч. ін-т д. № 1 п. 4.
- 2) Мал-Васильєв. 3', гімназія Браткової, В. В. Єрмакову
- 3) Поділ.—Олександрівська 93, гімназія Євсевію йому ж.
- 4) VIII а гімназія йому ж.

Учительське бюро праці просить тих осіб, котрі одержують послужні списки, обов'язково повідомляти бюро праці про себе призначення на посаду.

Провісний комісія українського державного університету прохає т. т. студентів, які зараз перебувають у Києві, негайно зголоситись до канцелярії комісії—Терещківська 2, зареєструватись, що потрібно для призначення терміну початку лекцій. Звертатись з 10 до 2 й а 5 до 7 годнів.

За голову Костенко. Секретар (Підпис).

Науков. товариство. історична секція. В неділю 26-го січня, о 11/2 годівня для призначення засідання історичної секції в помешканні наукового товариства.

- 1) М. Ів. Багалія. Пам'яті Ол. Як. Ефименко.
- 2) Ол. Грушевський. З листування галицьких діячів 1860 тих років.

В. об. Голови О. С. Грушевський.

Редактор Андрій Ніковський.

Дповіді.

Стенографічний Інститут П. И. Красильникова Театральна 10, тел. 20-18. Открит. прийом в нов. гр. а знак зі ст. на спец. курс парламен. ст. 2-058-1

Член Трудового Конгресу, шукає кімнату в інтелігентному українському родині, недалеко від центру міста аселюватися: В. Володимирська, Земський буд., інтернат Труд. Конгр. С. Г. Воропая. 1-060-1

Оголошення.

Бувшим співробітникам Головного Штабу, звільненим з служби на підставі наказу Г. О. В. У. Н. Р. 1918 р. ч. 17, пропонується негайно з'явитись до Управління Київськ. Повітового Військового Начальника, ті, що не з'являться, вважатимуться дезертирами. В. об. Нач. Канцелярії Головного Штабу. МИКОЛАДНІКО. 2-121-1

В комісію по уявленню шкід

вчинених німцями негайно потрібні: діловод і друкарі-щипці. Являться що дня від 10—3 г. Банківська 18, Гол. Інст. Управління. 1-059-1

Київська Повітова Народня Управа

запрокує осіб з вищою або середньою освітою і практикою на такі посади: учаск. агронома в м. Кагарлик з платнею 700 карб., учителя скогарства і вчителя загальної освіти. предметів в Мирноцьк. школу—коло 300 карб. на місяць. Всім помешкання, паливо й освітлення, поміщи. завідувачу агрономічним відділом, платня 700 карб. Звертатись до 1 лютого в Агрономічн. Відділ Повіт. шпр. Рейтерська 37. 1-84-3

Культурно-просвітний відділ Інформаційного Бюро Армії У. Н. Р.

сповіщає всі військові частини, які знаходяться на території України, що 1-го лютого відкриваються другі чергові десятиденні інформаційські курси, на які кожна окрема військова частина має надіслати навчальні по два козакі, освічені або добре грамотні, які мають нахил до громадської праці і користуються довірою та впливом серед козаків.

Звертатись по адресі: м. Київ, Фундуклівська ч. 19. Завідуюч. культ.-просв. від. 6-113-3

РОСІЙСЬКІ КНИЖКИ

БЕРЛІНСЬКОГО ВИДАННЯ Ладимирова продаються цілою партією. Спитати в конт. „Н. Раді“. 120-1

Україн. Мішана Н. Е. Бемдриніва-Ганжи (Печерск, Московск. 44).

Виходячи навчач. прим. прох. в підгот. I, IV кл. лекцій ранком від 9 до 1 г. там же. Загально-Освітній КУРС для доросл. за 2—4 кл., з 5 до 8 год. в. 2-061-1

Міністерству Народньої Освіти

негайно потрібна досвічена особа на посаду Голови Видавничого Відділу. Платня на рік 0.000 карб. по штату, додаток на дорожню по закову 19 листопаду і додатков. платня по згоді із прибутків Видавничого Відділу. Прохання з сугісним вітає подавати до Міністерства, Видавничий Відділ (Терещківська № 2). 2-118-1

ВИДАВНИЦТВО
Дніпровського Союзу Споживчих Союзів України
(Київ, В. Володимирська, 46).
Випустило такі книжки:

- 1. Проф. М. Туган-Барановський. Кооперація, соціально-економічна природа її та мета. 10 гривень
- 2. Труди I-го Всеукраїнського з'їзду представників союзів споживчих кооперативів у Києві. 7 гривень
- 3. Дніпровський Союз Споживчих Союзів України. (Справочно-інформаційне виданн. з ілюстраціями) 6 гривень
- 4. З. Ленський. По кооперативній Європі (ілюстрована) 14 гривень
- 5. Проф. М. Туган-Барановський. Політична економія. Популярний курс. (Друкується).
- 6. Проф. М. Туган-Барановський. Соціальні основи кооперації (Готується до друку).

Бібліотекна кооператора.

- 1. Л. Бертран. Кооперація і соціалізм (2-го видання) 1 грив. 40 коп.
- 2. Л. Бертран. Що повинен знати кожен споживач (3 вид.) 1 - 40
- 3. В. Тогоміанц. Принципи й теорія кооперації. 1 - 1
- 4. Ш. Жіда. Майбутнє сть кооперації. 1 - 20
- 5. Ш. Жіда. Про кооперацію (друкується).
- 6. Ів. Прихоженко. Споживче товариство (друкується).
- 7. П. Гере. Робітничя кооперація в Німеччині (друкується).

Організація та практика споживчих товариств:

- 1. Н. Шеметів. Організація торговлі в споживчих товариств. 3 грив. =
- 2. С. Єгоров. Рахівничтво для сільських споживчих товариств. 12 -
- 3. Статут Споживчого Товариства (книжечка для член.) 80 -
- 4. (для надсил. до Суду на реєстрацію) 50 -
- 5. Статут районного союзу (книжечками для член. союзу) 1 -
- 6. (для надсил. до Суду на реєстрацію) 50 -
- 7. Статут Дніпровського Союзу Спож. Союзів України. 80 -
- 8. С. Андриєнко. Про загальні збори товариств (друкується)
- 9. О. Масу. Організація та практика споживчої кооперації в Англії (друкується)

Популярно-наукова серія:

- 1. Проф. П. Тютюновський. Огляд Нарисів історії культури. Художні стінні плакати в народ. стилі: 1. „Гуртугося“, 2. „В едванні — сила“, 3. Приватний крама. 4. Товариська крамниця по 2 гривні. 5. „Учітесь, брати мої!“—3 грив.

Листівки з портретами:
В. Домашницького, М. Левинського, Хр. Барановського, Роберт Овена по 50 шт. Замовлення виконуються по одержанні всієї суми, накладною платією тільки по одержанні задатку в розмірі 1/2 вартості.
При гуртових замовленнях знижка 25%.

На складі Видавництва є, крім того, великий вибор всіх інших видань українських, так і закордонних. 2-117-

Приймається передплата НА РІК 1919-й

на український місячник літератури, науки й громадського життя:

Літературно-Науковий ВІСНИК

Журнал буде містити белетристику оригінальну і перекладу, а також поезії, повісті, оповідання, драми та мемуари; статті з укр. історії, літератури, суспільної економіки й інших областей знання; огляди літератури, науки і суспільно-політичного життя; в кінці критика та бібліографія.

В журналі в 1918 р. брали участь: В. Винниченко, М. Вороний, Г. Прияченко, Г. Григоренко, М. Грушевський, Ол. Грушевський, Д. Додцов, Д. Загуд, М. Зеров, М. Жук, О. Журавля, М. Жученко, М. Івченко, О. Катренко, М. Коцюбіс, В. Лазаревський, Ор. Левинський, Я. Мамонтів, В. Міяковський, П. Мирний, О. Олес, В. Перфецький, К. Поліщук, А. Постоловський, Н. Романович-Ткаченко, М. Рудницький, С. Русова, М. Рильський, Я. Савченко, О. Слісаренко, П. Стебницький, Ів. Степанко, М. Сумцов, Ш. Тичина, Ю. Тіщенко, Гр. Чупринка та ін.

В перших книжках Л. Н. Вісника за 1918 р. були надруковані роман П. Мирного: „Повія“ (третя частина), М. Коцюбіньський „Листи Дружини“.

Крім оглядених будуть співробітничати в журналі: М. Вороний, М. Грушевський, О. Грушевський, М. Зеров, М. Жук, Я. Мамонтів, Д. Маркович, С. Олес, К. Поліщук, М. Рильський, П. Стебницький, Н. Романович-Ткаченко, М. Рудницький та інші.

Редакція в Київі—Київ, В. Подвальна, № 36, пом. 8. Тел. 60-27. Редакція відчинена від 10—12 год. Контора від 9—3 год. дня. З огляду на дорожню шаперу „Літ.-Наук. Вісник“ друкується в обмеженій кількості примірників; тому просимо спішити ся з передплатою.

Комплекти місячника за роки 1907—1914, продаються по 8 карб.; за 1917—по 10 карб., а за 1918—по 28 карб.

Умови передплати на 1919 р.: поки що треба наплатити 30 карб., докладна ціна буде устатовлена пізніше.

Перші книжки висилатимуться тільки тим, хто надішле (не менше) 15 карб.

Видає Товариство підмоги українській літературі, науці й штуці.

Редактор: О. Олес. 3-1247-1

Приймається передплата на 1919 рік НА ДВОХТИЖНЕВИЙ КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС

„Полтавський Кооператор“

Видання Полтавської Спільної Споживчих Товариств.

Полтавський Кооператор має своїм завданням поширення ідей кооперації та виховання громадської й кооперативної свідомості серед люду.

Полтавський Кооператор має своїм завданням розроблення й освітлення організаційних та практичних питань кооперативного життя.

Полтавський Кооператор матиме окремий культурно-просвітний відділ, де будуть міститись статті, фельетони й інформації що до питань культурно-просвітних.

Полтавський Кооператор даватиме місце художнім творам, в яких провадитиметься ідеологічної громадської роботи, товариської взаємодопомоги.

Полтавський Кооператор даватиме як найбільшу інформацію з кооперативного, громадського й просвітнього життя України і особливо Полтавщини.

Передплата на три місяці (з 1 січня по 1 квітня) 18 гривень (9 карб.). На один місяць 6 гривень (3 карб.). Ціна окремого числа 3 гривні (1 карб. 50 коп.).

Адреса редакції та контори: м. Полтава, на розі Срібнянської та Шевченківської, Спільна Споживчих Товариств. 3-1216-3

Друж. акц. ч.-в. Петро Барський у Києві Хрещатик № 1